

Republika Hrvatska
Visoki kazneni sud Republike Hrvatske
Zagreb, Savska cesta 62

Poslovni broj: I KŽ-Us-130/2023-15

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki kazneni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Tomislava Juriše, predsjednika vijeća te dr.sc. Leona Kovačića i mr.sc. Marijana Bitange, članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice-specijalistice Marijane Barišić, zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv optuženog MS i drugih zbog kaznenih djela iz članka 333. stavka 1. Kaznenog zakona ("Narodne novine" broj 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03. - odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08. i 57/11., dalje: KZ/97.) i drugih, odlučujući o žalbi Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (dalje: USKOK) podnesenoj protiv presude Županijskog suda u Zagrebu od 4. svibnja 2023., broj K-Us-10/2013., u sjednici vijeća održanoj 26. veljače 2025., u prisutnosti u javnom dijelu sjednice zamjenice Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Ksenije Pavić, optuženog NS, branitelja optuženog MS, odvjetnika Čede Prodanovića i Darka Maržića, braniteljice optuženog PS, odvjetnice Nine Šerić Cesar, braniteljice optuženog TS, odvjetnice Jadranke Sloković, braniteljice optuženog AS, odvjetnice Ljiljane Planinić, braniteljice optuženog DS, odvjetnice Dea Frua, branitelja optuženog LS, odvjetnika Frana Olujića, braniteljice optuženog HS, odvjetnice Kristine Malinarić i branitelja optuženog KS, odvjetnika Tomislava Zorića,

p r e s u d i o j e

Odbija se žalba USKOK-a kao neosnovana te se potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

1. Pobijanom presudom Županijskog suda u Zagrebu, broj K-Us-10/2013., optuženici su, na temelju članka 452. točke 3. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine" broj 152/08., 76/09., 80/11., 91/12. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17., 126/19. i 80/22., dalje: ZKP/08.), oslobođeni od optužbe da bi počinili i to optuženi MS kaznenim djelom opisanim pod točkom 1) kazneno djelo protiv javnog reda - udruživanje za počinjenje kaznenih

djela - opisano i kažnjivo po članku 333. stavku 1. KZ/97., a kaznenim djelima opisanim pod točkama 2) - 7) kaznena djela protiv službene dužnosti - zlouporaba položaja i ovlasti opisana i kažnjiva po članku 337. stavcima 1. i 4. KZ/97., sve uz primjenu članka 60. KZ/97.; optuženi PS kaznenim djelom opisanim pod točkom 1) kazneno djelo protiv javnog reda - udruživanje za počinjenje kaznenih djela - opisano i kažnjivo po članku 333. stavku 1. KZ/97., a kaznenim djelima opisanim pod točkama 2) - 7) kaznena djela protiv službene dužnosti - opisana i kažnjiva po članku 337. stavcima 1. i 4. KZ/97., sve uz primjenu članka 60. KZ/97.; optuženi TS kaznenim djelom opisanim pod točkom 1) kazneno djelo protiv javnog reda - udruživanje za počinjenje kaznenih djela - opisano i kažnjivo po članku 333. stavku 1. KZ/97., a kaznenim djelima opisanim pod točkama 2) - 7) kaznena djela protiv službene dužnosti - opisana i kažnjiva po članku 337. stavcima 1. i 4. KZ/97., sve uz primjenu članka 60. KZ/97.; optuženi AS, optuženi NS i optuženi BS kaznenim djelom opisanim pod točkom 3) kazneno djelo protiv službene dužnosti - poticanje na zlouporabu položaja i ovlasti - opisano i kažnjivo po članku 337. stavcima 1. i 4. u vezi članka 37. KZ/97.; optuženi DS kaznenim djelom opisanim pod točkom 4), kazneno djelo protiv službene dužnosti - poticanje na zlouporabu položaja i ovlasti - opisano i kažnjivo po članku 337. stavcima 1. i 4. u vezi s člankom 37. KZ/97.; optuženi KS kaznenim djelom opisanim pod točkom 5), kazneno djelo protiv službene dužnosti - poticanje na zlouporabu položaja i ovlasti - opisano i kažnjivo po članku 337. stavcima 1. i 4. u vezi s člankom 37. KZ/97.; optuženi LS kaznenim djelom opisanim pod točkom 6) kazneno djelo protiv službene dužnosti - poticanje na zlouporabu položaja i ovlasti - opisano i kažnjivo po članku 337. stavcima 1. i 4. u vezi s člankom 37. KZ/97.; a optuženi HS kaznenim djelom opisanim pod točkom 8) kazneno djelo protiv sigurnosti platnog prometa i poslovanja – pranje novca - opisano i kažnjivo po članku 279. stavku 1. KZ/97.

1.1. Na temelju članka 158. stavka 3. ZKP/08. oštećena Hrvatska poštanska banka d.d. upućena je imovinskopравни zahtjev ostvarivati u parnici.

1.2. Na temelju članka 149. stavka 1. ZKP/08. troškovi kaznenog postupka iz članka 145. stavka 2. točke 1. - 5. ZKP/08. te nužni izdaci optuženika i nužni izdaci i nagrada njihovih branitelja padaju na teret proračunskih sredstava.

2. Protiv te presude žali se USKOK zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08. i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, iz članka 470. stavaka 1. i 2. ZKP/08., s prijedlogom da se žalba uvaži i pobijana presuda ukine te predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovni postupak.

2.1. Odgovore na žalbu podnijeli su optuženi MS po braniteljima Čedi Prodanoviću i Darku Maržiću, optuženi PS po odvjetniku Branku Šeriću, optuženi TS po odvjetnici Jadranki Sloković, optuženi AS po odvjetnici Ljiljani Planinić, optuženi DS po odvjetnici Carmen Ivančević Marinković, optuženi LS po odvjetniku Franu Olujiću, optuženi NS osobno, optuženi BS po odvjetniku Tomislavu Grahovcu i HS po odvjetniku Ljubi Pavasoviću Viskoviću, s prijedlogom da se odbije žalba USKOK-a kao neosnovana.

2.2. Na temelju članka 474. stavka 1. ZKP/08. spis je prije dostave sucu izvjestitelju bio dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

2.3. Sjednica vijeća održana je u prisutnosti zamjenice Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Ksenije Pavić, optuženog NS, branitelja optuženog MS, odvjetnika Čede Prodanovića i Darka Maržića, braniteljice optuženog PS, odvjetnice Nine Šerić Cesar, braniteljice optuženog TS, odvjetnice Jadranke Sloković, braniteljice optuženog AS, odvjetnice Ljiljane Planinić, braniteljice optuženog DS, odvjetnice Dea Frua, branitelja optuženog LS, odvjetnika Frana Olujića, braniteljice optuženog HS, odvjetnice Kristine Malinarić i branitelja optuženog KS, odvjetnika Tomislava Zorića, koji su to u žalbi zahtijevali, a u odsutnosti uredno pozvanih optuženog MS, optuženog PS, optuženog TS, optuženog AS, optuženog DS, optuženog LS i optuženog HS, u skladu s člankom 475. stavkom 4. ZKP/08.

3. Žalba nije osnovana.

4. Žalba USKOK-a podnesena je zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08. te pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja iz članka 470. stavka 1. i 2. ZKP/08.

4.1. Iako se žalitelj žali zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08. navodeći da su razlozi presude potpuno nejasni i u znatnoj mjeri proturječni te da o odlučnim činjenicama postoji znatna proturječnost između onoga što se navodi u razlozima presude o sadržaju isprave ili iskaza danih u postupku i samih tih isprava ili iskaza, iz obrazloženja ove žalbene osnove proizlazi da se radi o žalbi na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje. Pri tome, ovaj drugostupanjski sud smatra da je prvostupanjski sud za svoju odluku dao jasne, razumljive i neproturječne razloge, na kojima se zasniva izreka presude.

5. U žalbi se navodi da je počinjena navedena bitna povreda odredaba kaznenog postupka koja je za posljedicu imala pogrešno utvrđeno činjenično stanje time što je sud točno istaknuo sve propuste u provođenju kreditnog procesa koji su utvrđeni u provedenom knjigovodstveno-financijskom vještačenju (manji omjeri plasmana i instrumenata osiguranja, duži počeci u otplati, manje naknade za obradu kredita, prihvaćanje procjene vanjskog procjenitelja bez revizije po HPB nekretninama d.o.o., isplata kredita prije predaje sredstava osiguranja i dr.), no da protivno takvim utvrđenjima prvostupanjski sud navodi kako iz provedenog knjigovodstveno-financijskog vještačenja slijedi da je poštivana sva propisana bankovna procedura i da inkriminirano postupanje ne predstavlja kršenje odredbi članka 27. (dužnosti uprave u pogledu praćenja kreditnog rizika), 72. (procjena kreditnog rizika) i 73. (praćenje kreditnog rizika) Zakona o bankama ("Narodne novine" broj 84/02., 141/06., 117/08. i 74/09., dalje: Zakon o bankama) i članka 252. Zakona o trgovačkim društvima ("Narodne novine" broj 111/93., 34/99., 121/99., 52/00., 118/03., 107/07., 146/08., 137/09., 152/11. - službeni pročišćeni tekst, 111/12., 125/11., 68/13., 110/15., 40/19., 34/22., 114/22., 18/23., 130/23., 136/24., dalje: ZTD). Navodi se da sud ističe kako se radi o hipotekarnim kreditima kod kojih je bitna procjena vrijednosti kolaterala pa da nije potrebno utvrđivati kreditnu sposobnost korisnika kredita, odnosno da se radilo o projektnom financiranju kod kojeg je od značaja isplativost projekta i vrijednost kolaterala. Žalitelj smatra da pri tome sud ističe zaključke koji ne odgovaraju onome što su vještaci naveli u svom nalazu i mišljenju te dopunama istog. Ističe se da je, po mišljenju vještaka, uprava pri odobravanju plasmana i prolongata, sukladno članku 27. Zakona o bankama trebala

osigurati praćenje rizika kojima je banka izložena u poslovanju i usvojiti odgovarajuće procedure putem kojih banka upravlja rizicima, a sukladno članku 73. Zakona o bankama da je Hrvatska poštanska banka d.d. (dalje: Banka) dužna procijeniti kreditnu sposobnost, kvalitetu i vrijednost instrumenata osiguranja te ih dalje pratiti tijekom trajanja tog pravnog odnosa. Navodi se da je, nasuprot tome, prvostupanjski sud nekritički prihvatio tvrdnje obrane da se radilo o projektnom financiranju ili hipotekarnim kreditima za koje nije potrebno izvršiti procjenu kreditne sposobnosti dužnika jer da se time ne eliminira članak 73. Zakona o bankama, koji članak ne poznaje iznimke od dužnosti odgovornih osoba banke da procjene dužnikovu kreditnu sposobnost te kvalitetu i vrijednost instrumenata osiguranja. Također se ističe da je Banka, sukladno članku 27. Zakona o bankama trebala organizirati sustav odobravanja kredita na način da su odluke Banke argumentirane kako bi se kvalitetnije moglo pratiti izloženost kreditnom riziku. Prema mišljenju vještaka, kredit se ne odobrava ako je plasman djelomično nadoknativ. Tvrdi se i da je uprava Banke ustrojila kreditne procese na način da njihova odluka zamjenjuje objektivnu obradu kreditnih zahtjeva te procjenu kreditnih rizika.

6. Valja naglasiti da prvostupanjski sud citira nalaz i mišljenje knjigovodstveno-financijskih vještakinja Petre Blašković i Snježane Herceg te navodi da se TD Inter Media Public d.o.o, Fantazija d.o.o, Sudus d.o.o., Virus d.o.o i fizičke osobe AS i NS, sukladno članku 12. Zakona o bankama smatraju povezanim osobama iz čega bi proizlazilo da ostali optuženici koji su optuženi kao poticatelji nisu s njima povezane osobe. Ovaj drugostupanjski sud smatra da je pobijanom presudom obuhvaćen veći broj fizičkih i pravnih osoba koje su ugovarale kredit s Bankom te da se radi o više različitih poslovnih odnosa između Banke od kojih svaki ima svoje specifičnosti pa ih na taj način i valja promatrati pri ocjeni zakonitosti postupanja optuženika MS, PS i TS. Dakle, to što je Banka u specifičnom odnosu s pojedinim klijentom odobrila, primjerice prihvatanje procjene vanjskog procjenitelja bez revizije po HPB nekretninama d.o.o, ne znači da se to odnosi na sve klijente koji su optuženi kao poticatelji, a niti na sve kredite koje su pojedini klijenti ishodili kod Banke.

7. Nadalje, prema stavu ovog drugostupanjskog suda, postupanje uprave Banke protivno odredbama Zakona o bankama, samo po sebi ne znači da je time povrijeđena odredba članka 252. ZTD-a koja propisuje postupanje urednog i savjesnog gospodarstvenika. Do povrede članka 252. ZTD-a dovodi samo postupanje odgovorne osobe koje je protivno pravilu poslovne prosudbe, što pak može dovesti i do kaznenopravne odgovornosti ukoliko su ispunjeni svi zakonski uvjeti koje propisuje pojedina odredba KZ/97. Do povrede pravila poslovne prosudbe dolazi samo onda ukoliko su ispunjeni uvjeti koji obuhvaćaju postupanje koje nije u dobroj vjeri, odluke koje su donesene bez da je prikupljena sva relevantna dokumentacija, kao i odluke u kojima donositelj ili s njim povezana osoba ima financijski interes. Iako prvostupanjski sud izriekom ne spominje ovo pravilo, prema stavu ovog drugostupanjskog suda, ono je sadržano u pobijanoj presudi jer iz njenog obrazloženja proizlazi da prvostupanjski sud uzima u obzir sve okolnosti vezane kako za odobrenje kredita u njihovom zbroju tako i za postupanje banke u pokušajima naplate te temeljem sagledavanja cjelokupne situacije zaključuje o namjeri optuženih osoba.

8. U odnosu na kreditne odnose Banke i optuženog DS, LS i KS, prvostupanjski sud je, sukladno nalazu vještakinja Blašković i Herceg ispravno zaključio da su krediti u

cijelosti otplaćeni. Posljedično tome, na temelju članka 453. točke 3. ZKP/08., prvostupanjski sud je pravilno zaključio da nije dokazano da bi optuženici MS, PS i TS počinili kazneno djelo iz članka 337. stavaka 1. i 4. KZ/97., a bi ih optuženici DS (točka 4. izreke presude), KS (točka 5. izreke presude) i LS (točka 6. izreke presude) potakli na počinjenje tog kaznenog djela u smislu članka 337. stavaka 1. i 4. u vezi s člankom 37. KZ/97. Tako je u odnosu na optuženog DS kredit otplaćen zaključno s 18. ožujkom 2011., pri čemu po osnovi glavnice iznos od 23.500.000,00 kn. U odnosu na LS kredit je otplaćen s 17. siječnjem 2017., pri čemu je Banka naplatila po osnovi glavnice 2.400.000,00 kn, a po osnovi kamata i naknada 2.585.257,90 kn. U odnosu na KS krediti su otplaćeni na način da je plasman po ugovoru o kreditu broj 5301809646 u cijelosti otplaćen zaključno s 29. prosincem 2011., a Banka je po ovom plasmanu naplatila ukupno 4.581.506,45 eura od čega po osnovi glavnice iznos od 3.000.000,00 eura, a po osnovi kamata i naknada 1.581.506,45 eura, nenamjenski kredit po ugovoru broj 5301905267 u cijelosti je otplaćen zaključno s 29. prosincem 2011., a Banka je po ovom plasmanu naplatila ukupno 11.106.805,52 kuna od čega po osnovi glavnice iznos od 7.350.000,00 kuna, a po osnovi kamata i naknada 3.756.805,52 kuna, nenamjenski kredit po ugovoru broj 5302099966 u cijelosti je otplaćen zaključno s 29. prosincem 2011., a Banka je po ovom plasmanu naplatila ukupno 7.202.838,00 eura od čega po osnovi glavnice iznos od 5.000.000,00 eura, a po osnovi kamata i naknada 2.202.838,00 eura, pri čemu prvostupanjski sud nabraja i kreditne plasmane koji nisu inkriminirani, a koji su zaključeni na osnovu ugovora o hipotekarnom kreditu broj 5301459619, od 18. veljače 2005. na iznos od 600.000,00 eura, a koji je otplaćen 11. studenoga 2005., ali i po ugovoru o hipotekarnom kreditu broj 5301667031 od 28. veljače 2006. na iznos od 32.150.000,00 kuna, a koji je otplaćen 15. rujna 2006., ugovora o hipotekarnom kreditu broj 5301692189 od 18. travnja 2006. na iznos od 3.750.000,00 kuna, a koji je otplaćen dana 6. studenoga 2006., ugovora o lombardnom kreditu broj 5301798595 od 9. listopada 2006. na iznos od 7.000.000,00 kuna, a koji je otplaćen dana 14. travnja 2009., ugovora o lombardnom kreditu broj 5301810581 od 27. listopada 2006. na iznos od 4.200.000,00 kuna, a koji je otplaćen dana 31. prosinca 2007. Uz to, kako se navodi u pobijanoj presudi, iz iskaza svjedoka CK, izvršnog direktora sektora za građanstvo, proizlazi da su tu krediti odobreni sukladno zadanim procedurama i pravilima od strane uprave, isto kao i prolongati kredita te da su kreditni plasmani optuženog KS pregledani u kontroli Hrvatske narodne banke (dalje: HNB), koja nije imala primjedbi, a svjedokinja BK navela je da su krediti, odobreni ovim optuženicima, bili osigurani odgovarajućim kolateralama.

9. Prema stavu ovog drugostupanjskog suda iz navedenog jasno proizlazi da su optuženici MS, PS i TS postupali kao odgovorne osobe u dobroj vjeri pa samim time i u skladu s člankom 252. ZTD-a, jer su prilikom sklapanja ugovora o tim kreditima imali opravdanog razloga vjerovati da će krediti biti otplaćeni. Pravilan je i zaključak prvostupanjskog suda da ih optuženici DS, LS i KS nisu poticali s namjerom da sebi pribave protupravnu imovinsku korist, jer u protivnom, ti krediti ne bi bili otplaćeni. Osim toga, optuženici MS, PS i TS optuženi su za počinjenje kaznenog djela protiv službene dužnosti – zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 337. stavaka 1. i 4. KZ/97. To kazneno djelo ima svoj kaznenopravni kontinuitet u pogledu odgovornih osoba u pravnim osobama u kaznenom djelu iz članka 246. Kaznenog zakona ("Narodne novine" broj 125/11., 144/12., 56/15, 61/15. - ispravak, 101/17., 118/18., 126/19., 84/21., 114/22., 114/23. i 36/24., dalje: KZ/11.) za koje je neophodno da odgovorna osoba u pravnoj osobi počini na način da prouzroči štetu upravo toj pravnoj osobi uz

eventualno posljedično pribavljanje protupravne imovinske koristi, a koje posljedice su otplatom kredita izostale u kreditnim odnosima Banke i optuženih DS, LS i KS. Stoga je u smislu počinjenja ovog kaznenog djela sasvim nevažno jesu li optuženici MS, PS i TS prekršili neku od odredaba Zakona o bankama na koje se poziva žalitelj jer takve eventualne povrede u konačnici nisu dovele do niti jednog od mogućih oblika štete za Banku, nego upravo suprotno, Banka je ostvarila dobit u vidu naplaćenih kamata, pa si samim time optuženici DS, LS i KS nisu niti pribavili protupravnu imovinsku korist.

10. U odnosu na kredite koji nisu u potpunosti otplaćeni (točke 3.a), 3.b), 3.c), 3.d) i 7.) izreke presude) prvostupanjski sud je također izveo pravilan zaključak da nije dokazano da bi optuženici MS, PS i TS počinili kaznena djela protiv službene dužnosti – zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 337. stavaka 1. i 4. KZ/97., odnosno da bi ih optuženici AS, NS i BS potakli na počinjenje tog kaznenog djela u smislu članka 337. stavaka 1. i 4. u vezi s člankom 37. KZ/97.

11. Naime, prvostupanjski sud u odnosu na poslovni odnos Banke i AS, (inkriminacija pod točkom 3.a izreke, obrazloženje točke 45. - 83. presude), sukladno nalazu i mišljenju vještakinja Herceg i Blašković, navodi da se radilo o četiri nenamjenska kredita i to 5301724508, 5301835740, 5301894025 i 5301959578, koji su zaključeni od lipnja 2006. do svibnja 2007. pri čemu Banka nije procjenjivala dužnikovu kreditnu sposobnost jer se radilo o hipotekarnim kreditima, već je procijenjena kvaliteta i vrijednost instrumenata osiguranja, a što su potvrdile i vještakinje Herceg i Blašković. Takve kredite temeljem prijenosa vlasništva nekretnine, za koje se nije utvrđivala kreditna sposobnost, Banka je imala u redovnoj ponudi te je u odnosu na instrument osiguranja bilo definirano da za kredit bez depozita odnos visine kredita i procijenjene vrijednosti nekretnine mora biti u omjeru 1:3. Kod odobrenih kredita omjer plasmana i instrumenata osiguranja kretao se od 1:1,88 do 1:7,62, a kod kredita 5301724508 i 5301894025 omjer je bio manji od predviđenog u redovnoj ponudi nenamjenskih kredita.

12. Kredit 5301724508 odobren je na iznos od 4.628.024,59 eura, a omjer plasmana i vrijednosti nekretnine iznosio je 1:1,88. Prvostupanjski sud navodi da je plasman bio pregledan u nadzoru koji je proveo HNB te je utvrđeno da Banka pri odobravanju kredita nije utvrđivala kreditnu sposobnost klijenta već je kredit odobren na temelju odluke Banke pri čemu je istaknuto da je kredit osiguran adekvatnim instrumentima osiguranja koji temeljem procijenjene vrijednosti nekretnina u cijelosti pokrivanju izloženost Banke kreditnom riziku. Prema procjeni vanjskog procjenitelja, omjer plasmana i osiguranja nekretnina iznosio bi 1:1,88. Pri tome prvostupanjski sud se pravilno poziva na potvrdu o procijenjenoj vrijednosti nekretnine sačinjene po HPB nekretnine od 31. ožujka 2009. prema kojoj tržišna vrijednost nekretnine iznosi 15.641.564,57 eura, a buduća vrijednost procijenjena je na 45.005.798,43 eura. U obrazloženju prvostupanjske presude navodi se da su temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske od 12. srpnja 2007. HFP i Fantazija Projekt d.o.o. zaključili ugovor o osnivanju prava građenja u korist društva Fantazija Projekt d.o.o. radi izgradnje i uređenja sportsko rekreativnog centra i hotela Šmidhen u L prema investicijskoj studiji.

13. Jednako tako prvostupanjski sud navodi da je i kredit 5301835740 na iznos od 1.100.000,00 eura bio pregledan u nadzoru HNB te je utvrđeno da Banka pri

odobravanju kredita nije utvrđivala kreditnu sposobnost klijenta već je kredit odobren temeljem odluke uprave Banke uz zaključak da je i ovaj kredit osiguran adekvatnim instrumentima osiguranja koji temeljem procijenjene vrijednosti nekretnina u cijelosti pokrivaju izloženost Banke po kreditnom riziku. Zemljište ponuđeno u vidu kolaterala, procijenjeno je po vještaku Miroslavu Paviću na način da je omjer plasmana i instrumenata osiguranja prikazan kao 1:3,3.

14. U odnosu na kredit 5301894025 prvostupanjski sud navodi da se radilo o iznosu od 4.800.000,00 kn, pri čemu je ponuđen kolateral u vidu zemljišta u J koji su HPB nekretnine procijenile na iznos od 67.950,00 eura, dok je vještak Pavić nekretninu procijenio na iznos od 1.883.361,00 eura, pa je omjer plasmana i instrumenata osiguranja prikazan kao 1:2,89. Kao instrumenti osiguranja utvrđeni su bjanko mjenica korisnika kredita, prijenos prava vlasništva na nekretninama te javnobilježnička izjava o suglasnosti za zapljenu računa korisnika kredita. Kredit nije vraćen te je 29. listopada 2010. klasificiran u skupinu "C".

15. Prvostupanjski sud u pogledu kredita 5301724508 i 5301894025 citirajući nalaz i mišljenje vještakinja financijske struke, u pogledu uvjeta pod kojima su ti krediti izdani, navodi da su za te kredite, bez navođenja posebnih razloga, prihvaćeni manji omjeri plasmana i instrumenti osiguranja od onih predviđenih redovitom ponudom, te da nije moguće utvrditi zbog čega je po kreditu 5301835740 odobren poček od dvije godine, dok je u redovnoj ponudi bio predviđen poček od jedne godine te da su oba kredita odobrena bez procjene kreditne sposobnosti, a temeljem instrumenata osiguranja.

16. Što se tiče kredita 5301959578, prvostupanjski sud navodi da je odobren iznos od 950.000,00 eura za potrebe financiranja glavnih projekata i dodatne dokumentacije potrebne za građevinsku dozvolu, uklanjanje objekata i financiranje slijedećih faza projekta, pri čemu je ponuđen kolateral u vidu zemljišta u S, D i F, procijenjen po vještaku Paviću na iznos od 7.284.048,00 eura. Kao instrumenti osiguranja utvrđeni su bjanko mjenica korisnika kredita, prijenos prava vlasništva na nekretninama te javnobilježnička izjava o suglasnosti za zapljenu računa izdana od TD Fantazija Projekt d.o.o. Isplate iz ovog kredita bile su u korist kredita 5301724508, 5301835740, 5301894025. Po kreditu 5301959578 izvršeno je plaćanje od strane TD Fantazija Projekt d.o.o. u iznosu od 987.178,42 kn, do 30. rujna 2018. na ime kredita uplaćeno je ukupno 2.245.220,85 kn.

17. Kao obrazloženje tvrdnje da nije dokazano da bi optuženici počinili ovo kazneno djelo, prvostupanjski sud osnovano ukazuje i na iznose koji su uplaćivani po ovom kreditu. Tako se navodi da je TD Fantazija projekt d.o.o. po predsjedniku uprave NS donijelo odluku o preuzimanju obveza po kreditu HPB-a po ugovoru broj 5301724508 te uplatilo iznos od 2.256.064,35 kuna. Dana 27. srpnja 2010. TD Fantazija projekt d.o.o. dostavlja HPB zamolbu za preuzimanjem kreditnih obveza AS po kreditima broj 5301724508 i 5301959578 u kojoj se navodi da su u travnju 2009. podmirene sve dospjele obveze po kreditima AS u iznosu od 3.243.242,77 kuna, te je u razdoblju od srpnja do listopada 2010. dostavljeno više dopisa vezano za rješavanje zahtjeva po ovim kreditima optuženog AS. TD Fantazija vodeni park d.o.o. 15. studenoga 2011. uplatilo je po kreditu broj 5301724508 iznos od 750.000,00 kuna, a 1. veljače 2011. iznos od 250.000,00 kuna. HPB i TD Fantazija projekt d.o.o. 8. srpnja 2011. zaključili su ugovor o pristupanju dugu po ugovoru o nenamjenskom

kreditu broj 5301724508, a radi osiguranja povrata uručuju vjerovniku jednu običnu zadužnicu na iznos od 45.000.000,00 kuna. Dana 7. rujna 2009. HPB, Sektor upravljanja naplatom dostavio je nacrt ugovora o nagodbi u odnosu na kredite optuženog AS broj 5301724508 i 5301959578 u kojem se navodi da se TD Fantazija projekt d.o.o. obvezuje naplatiti u ime djelomičnog podmirenja duga 600.000,00 kuna za partiju kredita 5301724508 te je 3. listopada 2011. TD Fantazija sport d.o.o. uplatilo iznos od 500.000,00 kuna. Dana 22. ožujka 2012. zaključena je nagodba između HPB d.d. i TD Fantazija projekt d.o.o. u kojoj ugovorne strane čine nespornima da je Fantazija projekt d.o.o. 9. rujna 2011. uplatilo po osnovi troškova izvršnih postupaka po partiji kredita 5301724508 iznos od 17.126.70 kuna, a po partiji kredita 5301959578 iznos od 9.822,00 kuna, 3. studenoga 2011. uplaćen je iznos od 500.000,00 kuna na ime podmirenja duga po partiji kredita 5301724508, a 28. veljače 2012. iznos od 700.000,00 kuna na ime podmirenja duga po partiji kredita 5301959578.

18. Stoga u odnosu na ova četiri kredita prvostupanjski sud pravilno zaključuje da nije dokazano da bi optuženici MS, PS i TS počinili inkriminirano im kazneno djelo, odnosno da bi ih optuženi AS potaknuo na počinjenje tog djela kako bi sebi pribavio protupravnu imovinsku korist. U tom smislu, u obrazloženju presude navodi se da se radilo o kreditima za ostvarenje projekta rekreacijskog centra Šmidhen, odnosno o projektnom financiranju pri čemu je dio zemljišta bio u državnom vlasništvu odnosno u vlasništvu HFP, a preostali dio (26/100) pod zalogom Banke. Prvostupanjski sud sve kredite odobrene optuženom AS i optuženom NS i njihovim društvima pravilno sagledava kao jedan projekt te zaključuje da upravo takvo sagledavanje problematike dovodi do zaključka da su plasmani u cjelini bili adekvatno osigurani. Pri tome je kupljeni dio nekretnine procijenjen na 115.000.000,00 kuna, a na zemljištu je upisano pravo građenja, izdane su i određene dozvole koje utječu na cijenu zemljišta pa je tako svjedok MK naveo da je izdana lokacijska dozvola, sastavljena predinvesticijska i investicijska studija, sačinjen je bio i idejni projekt, ali građevinska dozvola nije izdana jer HFP nije dao suglasnost na elaborat. Svi krediti su trebali biti podmireni kada se projekt proda, a pravilno se u pobijanoj presudi navodi i da je Banka donijela odluke o prolongatima tih kredita jer je procijenjena buduća vrijednost nekretnine na iznos od 45.005.798,43 eura. Prvostupanjski sud zaključuje da je problem nastao kod ishođenja građevinske dozvole jer u konačnici HFP nije dao suglasnost. Drugostupanjski sud smatra da u takvoj cjelokupnoj situaciji, činjenice da su kod inkriminiranih plasmana prihvaćeni manji omjeri plasmana i instrumenata osiguranja, da je kod kredita 5301835740 prihvaćen početak od dvije godine, kao i da je za taj kredit bila potrebna niža naknada za obradu kredita od one u redovnoj ponudi, da su kod nekih plasmana procjene nekretnina obavljene po vještaku Paviću umjesto po HPB nekretninama, da iz odluka uprave o odobrenju kredita nije vidljivo temeljem kojih podataka je utvrđen visok stupanj sigurnosti za naplatu plasmana ne predstavlja kršenje članaka 27., 72. i 73. Zakona o bankama koje bi posljedično dovelo do povrede članka 252. ZTD-a. Naime, obzirom na spomenutu Odluku Vlade Republike Hrvatske od 12. srpnja 2007., koja je podržala ostvarenje ovog projekta, uprava Banke, koja je u državnom vlasništvu, je doista imala opravdane razloge za vjerovati da će ovo projektno financiranje uspjeti te da će krediti u konačnici biti podmireni.

19. Ispravnost ovog zaključka potkrjepljuje i obrazloženje presude, (kazneno djelo pod točkom 3.d izreke, obrazloženje točke 132. – 144. presude) u odnosu na ugovor

o eskontu mjenica broj 3/2007 u iznosu od 4.000.000,00 kn i to od strane TD Oro International d.o.o. u korist TD Sudus d.o.o., čija odgovorna osoba je također bio optuženi AS. Sredstvima iz tog eskonta zatvarani su prethodni krediti 5301724508, 5301835740, 5301894025 i 5301959578, a ostatak je korišten za poslovanje društva. Prvostupanjski sud, sukladno nalazu i mišljenju vještakinja Herceg i Blašković navodi da je procijenjena dužnikova kreditna sposobnost koja je s obzirom na ranija dugovanja procijenjena na 1,35 te vrsta plasmana i kvaliteta osiguranja s ocjenom 5,00 pa ukupna ocjena kreditnog rizika iznosi 2,45 zbog čega je plasman ocijenjen djelomično nadoknadivim. Ugovor o eskontu mjenica naplatu je osiguravao od strane TD Oro International d.o.o. za koje je Banka utvrdila da je bonitetno i ima ocjenu kreditnog rizika 4.18 te da spada u rizičnu skupinu A, podskupina A-. Sektor upravljanja rizicima ovaj plasman je ocijenio ocjenom 2,45 što znači da je djelomično nadoknadiv uzimajući u obzir tražitelja eskonta i financijske pokazatelje TD Oro International koji je bio izdavatelj mjenice, a koji podaci su u tom trenutku bili prihvatljivi. Direkcija kreditne analize procijenila je da ne bi trebalo doći do značajnijih poteškoća kod naplate mjenica, pogotovo jer će TD Oro International d.o.o. uz mjenice dostaviti i bjanko zadužnice kao osiguranje plaćanja. Obzirom na navedeno, prvostupanjski sud pravilno zaključuje da naknadno postupanje direktora TD Oro International d.o.o., PK, koji je naknadno preusmjerio promet tog društva dovodeći ga u blokadu kako bi onemogućio naplatu kreditne partije u cijelosti, doista ne može biti inkriminirano optuženom AS te da ta činjenica ne upućuje na dogovorno postupanje optuženog AS te optuženika MS, PS i TS u smislu počinjenja inkriminiranog im kaznenog djela. Navedeni zaključak opravdan je i postupanjem Banke nakon neplaćanja kredita jer je Banka aktivirala mjenice TD Oro International d.o.o. kao i bjanko zadužnice u odnosu na TD Sudus d.o.o, a uprava Banke je 15. listopada 2008. donijela odluku o pokretanju postupka prisilne naplate. Stoga je i u ovom slučaju uprava Banke postupala u dobroj vjeri.

20. U odnosu Banke i optuženog NS kao odgovorne osobe TD Inter Media Public d.o.o. (kazneno djelo pod točkom 3.b izreke, obrazloženje točke 84. - 115.), prvostupanjski sud navodi da se radilo o kreditima 207/2005, 147/2006 i 269/2006 koji su u cijelosti ili većim dijelom odobreni za kupnju i montažu opreme. U odnosu na kredit 147/2005 prvostupanjski sud navodi da se radilo o iznosu od 4.300.000,00 eura, a omjer vrijednosti nekretnine i zloga za opremu iznosi 1:1,15, kreditni rizik plasmana iznosio je 4.00 što znači da se plasman smatra potpuno nadoknadivim te je odobren uz suglasnost svih nadležnih službi. Kredit je odobren za kupnju opreme i refinanciranje ranije odobrenih kredita 38/2005 i 207/2005 po kreditnom odboru HPB-a. Na 30. rujna 2018. ukupno potraživanje iznosilo je 42.607.132,24 kn, ukupno je naplaćeno 10.054.210,91 kn, a saldo je 32.552.921,33 kn. Za taj kredit, vještakinje Blašković i Herceg navode da je Sektor upravljanja rizicima procijenio kreditnu sposobnost dužnika i kvalitetu te vrijednost instrumenata osiguranja pa je ocijenio da se radi o potpuno nadoknadivom plasmanu te da nije razvidno da je založno pravo na pokretninama upisano u odgovarajući upisnik. Kao osiguranje vraćanja kredita utvrđene su bjanko mjenice i zadužnice, prijenos prava vlasništva na nekretnini u T, procijenjenoj na 3.900.651,59 kn, na nekretnini u A procijenjenoj na 1.962.480,00 kn, u Z vrijednosti 1.753.259,80 kn, na nekretnini drugog reda u J, vrijednosti 5.840.376,00 kn i na nekretnini u N koja nije upisana u ZK, kao i prijenos prava vlasništva na pokretninama (plazme, računala, sistemi za napajanje) već u fiducijarnom vlasništvu Banke, vrijednosti 6.000.000,00 kn kao i pokretnine (reklamni pano i baneri) vrijednosti 2.440.000,00 kn, ugovori o ustupanju potraživanja (cesija)

sklopljeni između trgovačkih društava Inter Media Public d.o.o., GOGS d.o.o. i HPB d.d., TD Inter Media Public d.o.o., Hrvatske lutrije d.o.o. i HPB d.d. kojim se cesus obvezuje svoje obveze prema trgovačkom društvu Inter Media Public d.o.o. prenositi na HPB d.d. Također je određeno da u razdoblju od odobrenja kredita do podmirenja cjelokupni kunski i devizni promet bude obavljan preko računa otvorenog u HPB d.d., da će se prihod od zakupnina, a po zaključenju ugovora o zakupu promidžbenih prostora, cedirati u korist Banke za otplatu kredita do iznosa mjesečnog anuiteta kredita, a u slučaju nepoštivanja ovih odredbi visina redovne kamatne stope biti će povećana za tri postotna poena. F i NS obvezali su se da vlastite kratkoročne pozajmice dane korisniku kredita u ukupnom iznosu od 1.767.650,00 kn neće biti povučene iz izvora financiranja za vrijeme otplate kredita te da će iste biti unijete u temeljni kapital korisnika kredita. Korisnik kredita se obvezao se opremu u iznosu od 3.000.000,00 kn unijeti u temeljni kapital korisnika kredita.

21. U pogledu kredita 269/2006 prvostupanjski sud navodi da je odobren na iznos od 1.595.980,00 eura koji je ocijenjen kao djelomično nadoknativ, time da je prvotno direkcija za mala i srednja poduzeća predložila upravi Banke odbijanje zahtjeva, a na ponovljeni zahtjev sektor za upravljanje rizicima ocijenio je ovaj kreditni zahtjev kao djelomično nadoknativ i predložio upravi odbijanje zahtjeva ali ga je uprava odobrila, sagledavajući situaciju u cjelini. I za ovaj zahtjev su vještakinje navele da je procijenjena kreditna sposobnost dužnika, kvaliteta i vrijednost instrumenata osiguranja te da prijenos vlasništva na pokretninama (opremi) nije realiziran. Na 30. rujna 2018. ukupno potraživanje iznosi 2.875.418,46 eura, naplaćeno je 656.944,27 eura, a saldo iznosi 2.218.474,19 eura.

22. Stoga ovaj drugostupanjski sud prihvaća prethodno iznesene razloge prvostupanjskog suda i smatra da je pravilan zaključak da nema povrede članka 73. Zakona o bankama jer su nadležni sektori Banke procijenili kreditnu sposobnost, kvalitetu i vrijednost instrumenata osiguranja, a krediti su odobreni za financiranje projekta temeljem predinvesticijske i investicijske studije. U ostvarenju projekta došlo je problema koji su kulminirali sudskim postupcima između TD Inter Media Public d.o.o. i TD Hrvatska pošta. Obzirom na iznose koji su po kreditima uplaćivani i to za kredit 147/2006 iznos od 10.054.210,91 kn, a za kredit 269/2006 iznos od 656.944,27 kn, doista nije dokazano da bi optuženici MS, PS i TS počinili ovo kazneno djelo, odnosno da bi ih optuženi NS potaknuo na počinjenje ovog kaznenog djela. Također, pravilan je zaključak prvostupanjskog suda da pojedine kreditne plasmane ne treba promatrati odvojeno, već zajedno i međusobno povezano i to kako u pogledu ponuđenih sredstava osiguranja, u pogledu namjene i krajnjeg rezultata koji se je očekivao kroz ostvarenje projekta. Banka je uz to poduzimala i radnje u svrhu naplate plasmana. Činjenica da je kredit 269/2006 ocijenjen kao djelomično nadoknativ, sama po sebi ne znači da su optuženici MS, PS i TS djelovali u cilju da optuženiku NS pribave protupravnu imovinsku korist, jer su svi krediti odobreni zbog kupnje i montaže opreme, odnosno, kako to prvostupanjski sud zaključuje, radilo se o projektnom financiranju kod kojeg se povrat uložениh sredstava očekuje kroz određeno razdoblje. Budući projekt nije realiziran, Banka je aktivirala instrumente osiguranja, što sve zajedno opravdava zaključak prvostupanjskog suda, pa je prema stavu ovog drugostupanjskog suda, prilikom odobravanja kredita uprava Banke postupala u dobroj vjeri.

23. U odnosu na optuženog BS (kazneno djelo pod točkom 3.c izreke, obrazloženje točke 125.6. i 125.8. – 126. presude) kao odgovorne osobe TD Virus d.o.o. prvostupanjski sud zaključuje da je po kreditu broj 26/2006. po osnovi glavnice od 2.600.000,00 kn, ukupno potraživanje iznosilo 5.542.095,31 kn na 30. rujna 2018., ukupno je naplaćeno 527.842,09 kn, a saldo je 5.014.253,22 kn (točke 125. - 127. presude). Također, prvostupanjski sud iz nalaza i mišljenja vještakinja Blašković i Herceg zaključuje da je Banka utvrdila da nije moguće izraditi detaljnu analizu financijske pozicije Društva jer je ono svoje poslovne aktivnosti započelo u 2005. no Banka je investicijski program nabave sampslužnih aparata procijenila kao potpuno nadoknadiv te ga temeljem ocjene 4,97 rasporedila u rizičnu skupinu "A", pri čemu je kredit osiguran bjanko vlastitim i akceptiranim mjenicama, zadužnicama, prijenosu prava vlasništva na nekretninama i to livadama i voćnjacima u P, te obveza obavljanja cjelokupnog kunskog i deviznog prometa preko žiro-računa otvorenih u Banci. Uz to, prvostupanjski sud je pravilno cijenio i postupanje Banke u postupku prisilne naplate, odnosno da je Banka aktivirala sredstvo osiguranja, odnosno zadužnicu po kojoj je naplaćeno 32.113,80 kn, da je s klijentom sklopljen dogovor o dinamici otplate dosjelih obveza pri čemu je uplaćeno 100.000,00 kn, da je naknadno ponovo izdan nalog za aktiviranjem sredstava osiguranja odnosno zadužnica, nakon čega je otkazan ugovor o kreditu i postavljen zahtjev za povratom cjelokupnog duga.

24. Što se tiče odnosa Banke, obuhvaćenog istom točkom optužnice, prema korisniku kredita TD Fantazija. d.o.o., čija odgovorna osoba je također bio optuženi BS, ispravan je zaključak pobijane presude da iz pregleda prometa po kreditu broj 109/2006 proizlazi kako je Banka odobrila kredit od 2.371.000,00 kn kao i da ukupno potraživanje iznosi 4.535.102,44 kn, te da je naplaćeno 1.548.674,94 kn, a saldo je 2.986.427,50 kn (točka 125.4. – 125.6. presude). Budući je Banka plasman procijenila potpuno nadoknadivim i rasporedila ga u skupinu A- te ga ocijenila ocjenom 4,00, kao instrumenti osiguranja vraćanja kredita evidentirane su bjanko vlastite i akceptirane mjenice, zadužnice, prijenos prava vlasništva na nekretninama u naravi livade i oranice upisane u zemljišnoj knjizi Općinskog suda u Donjoj Stubici te obveza obavljanja cjelokupnog kunskog i deviznog prometa preko žiro-računa otvorenih u Banci, a zaključen je i sporazum o prijenosu prava vlasništva na nekretninama. U odnosu na kreditnu sposobnost, vještaci Herceg i Blašković utvrdili su da je Sektor upravljanja rizicima procijenio kreditnu sposobnost dužnika. U odnosu na ovaj kredit, otplaćena je jedna trećina iznosa po osnovi glavnice i kamate.

25. Obzirom na ocjene koju su kreditni zahtjevi dobili od strane banke kao i s obzirom na sve instrumente osiguranja kredita te činjenicu da je odluku o odobrenju oba kredita donio kreditni odbor, kao i činjenicu da su aktivirana sredstva osiguranja, prvostupanjski sud je pravilno zaključio da nije dokazano da bi optuženici MS, PS, TS i BS počinili ovo kazneno djelo, tim više što je optuženi BS kao odgovorna osoba TD Fantazija d.o.o. s novom upravom Banke sklopio i nagodbu radi utvrđivanja postojanja duga i otplate istog nakon čega je uhićen pa u konačnici dug nije podmiren. Prema stavu ovog drugostupanjskog suda, ovakvo postupanje optuženika MS, PS, TS doista ne upućuje na to da su kao članovi uprave Banke postupali protivno pravilu poslovne prosudbe, a jednako tako, postupanje optuženog BS ne upućuje na poticanje na počinjenje kaznenog djela iz članka 337. stavaka 1. i 4. KZ/97. jer u protivnom ne bi otplaćivao krediti niti bi sklopio nagodbu o otplati kredita s Bankom.

26. Jednako tako, TD Fantazija d.o.o. sklopilo je s Bankom tri ugovora o eskontiranju mjenica, obuhvaćenih istom točkom optužnice, i to broj 11/2007-DMSP na iznos od 1.250.000,00 kn, a sredstva su djelomično korištena za zatvaranje dospjelih obveza društva Fantazija d.o.o. i Inter Media Public d.o.o., zatim ugovor o eskontiranju mjenica broj 13/2007-DMSP na iznos od 790.192,00 kn za zatvaranje dospjelih obveza društva Fantazija d.o.o. i dospjelih obveza po ugovorima o nenamjenskom kreditu AS broj 5301724508, broj 5301835740, broj 5301894025 i broj 5301959578. Banka je naplatila ukupno potraživanje u iznosu od 847.085,85 kn. Sklopljen je i ugovor o eskontu mjenice broj 17/2007-DMSP na iznos od 1.000.000,00 kn za zatvaranje dospjelih potraživanja TD Inter Media Public d.o.o. te za obrtna sredstva, a ukupno potraživanje naplaćeno je u cijelosti. Za sva tri plasmana dana ocijenjena su djelomično nadoknadivim, uz napomenu da je TD Fantazija izrazito neuredan klijent, koji svoje obveze ne podmiruje u roku, a traženim plasmanom Banka bi podmirila dospjele obveze po kreditima te uspostavila nova potraživanja od bonitetno kvalitetnijeg društva, time da su kao instrumenti osiguranja evidentirane bjanko vlastite i akceptirane mjenice i zadužnice.

27. Prvostupanjski sud u odnosu na ove tri eskontirane mjenice pravilno zaključuje da nije dokazano da bi optuženici počinili ovo kazneno djelo jer je naplata mjenica bila osigurana od strane bonitetno respektabilnih društava što je u konačnici dovelo i do toga da su plasmani po sva tri eskonta mjenica u potpunosti naplaćeni pa i ovaj drugostupanjski sud smatra da su ovi ugovori o eskontu mjenica sklopljeni u skladu s načelom urednog i savjesnog gospodarstvenika, bez obzira što su plasmani ocijenjeni kao djelomično nadoknadivi te što je TD Fantazija d.o.o. ocijenjena kao izrazito neuredan klijent. Treba istaknuti i da su sredstva iz ova tri eskonta mjenica korištena za zatvaranje dospjelih obveza koja su imala TD Fantazija d.o.o. i Inter Media Public d.o.o. prema Banci. Stoga je ovaj drugostupanjski sud mišljenja da je uprava Banke pri odobravanju ovih kredita i eskonta mjenice postupala u dobroj vjeri.

28. U odnosu na optuženike MS, PS i TS te pokojnog ZB kao odgovorne osobe TD Mini Parks International d.o.o. (kazneno djelo pod točkom 7. izreke, obrazloženje točke 193. -217. presude), sklopljeni su ugovor o kreditu 247/2006 na iznos od 6.800.000,00 eura, ugovor o kreditu 124/2007 na iznos od 3.981.684,25 eura, ugovor o kreditu broj 105/2008 na iznos od 80.000.000,00 kn kao i ugovor broj 3/2007 o izdavanju i korištenju VISA Bussines kartice na iznos od 50.000,00 kn, odnosno 100.000,00 kn.

29. Žalba u tom dijelu ističe da zaključci prvostupanjskog suda uopće ne slijede iz sadržaja provedenih dokaza. Ističe se da iz iskaza djelatnika Banke, svjedoka AD, BD, BF, BE, HI, HJ, LP i LO proizlazi da su nedostaci ovih plasmana istaknuti u pisanim analizama te navode da je bila poznata okolnost da TD Mini Parks International d.o.o. nema izvor financiranja, da nije u mogućnosti vraćati kredit prije pronalaska strateškog partnera, da je pokojni ZB tražio investitore i namjeravao prodati projekt, ali da ozbiljnih pisama namjere nije bilo iako je bilo jasno da se kredit može vratiti jedino prodajom projekta, da je iz kredita financirana kupnja zemljišta i ishođenje dokumentacije, da radnici nisu zaposleni, kao i da se radilo o neuobičajenoj ocjeni rizika jer je navedeno da se ne može izraditi ocjena rizika, a plasman je ocijenjen nadoknadivim, ali prema budućoj vrijednosti kolateralu. U žalbi se navodi da su svjedoci LP i HI naveli da investicija nije bila financijski zaokružena u cijelosti, pa da je bila upitna realizacija projekta te da su pretpostavljeni bili upoznati

sa svim negativnim okolnostima. Svjedok UK naveo je da je direkcija za velika poduzeća bila protiv reprograma kredita, no da je sve već bilo dogovoreno s upravom, dok je svjedok BE naveo da se po ovakvim uvjetima financiranja ne sjeća niti jednog sličnog plasmana. Nadalje, žalba ističe da je svjedok BD naveo da nisu predana formalna pisma namjere, već samo dopisi da je netko potencijalno zainteresiran za taj projekt što nije obvezujuće, kao i da Banka prema predanoj dokumentaciji nije mogla sačiniti ocjenu kreditnog rizika, pa su procijenili da je plasman potpuno nadoknativ ako je odnos plasmana i vrijednosti nekretnine 1:3. Žalba nadalje navodi da TD Mini Parks International d.o.o. nije priložilo odgovarajuća pisma namjere, da su se sredstva kredita koristila za podmirenje svih obveza iz samog kredita, da omjer kredita i ponuđenog osiguranja nikad nije bio 1:3, da se kreditna sposobnost tog društva nije mogla procijeniti jer se radilo o novoosnovanom društvu te da je odlučivanje išlo *top - down* pa da je stoga prvostupanjski sud pogrešno zaključio da je poštivana odredba članka 73. Zakona o bankama.

30. Prvostupanjski sud se u obrazloženju presude, u odnosu na navedene kredite, pravilno poziva na nalaz i mišljenje vještakinja Blašković i Herceg te iskaze saslušanih svjedoka iz čega proizlazi da kod prvog plasmana nije korišten klasični model procjene kreditnog rizika za pravne osobe jer se radilo o novoosnovanom društvu za koje još ne postoje financijski pokazatelji, a taj model nije korišten ni za kasnije plasmane jer klijent nije dostavio ažurne financijske izvještaje pa je procjena rizika izvršena na osnovu vrijednosti instrumenata osiguranja odnosno zemljišta. Pri tome prvostupanjski sud ispravno zaključuje da se radilo o društvu osnovanom jedino u svrhu provedbe konkretnog projekta te da se radilo o financiranju pripremne faze projekta po čijem završetku bi vrijednost nekretnina trebala biti znatno veća time da poslovni poduhvat pokazuje da će investitor moći vratiti kredit banci nakon pronalaska potencijalnih investitora. Kreditni plasmani procijenjeni su kao potpuno nadoknativi, iako je omjer plasmana i buduće vrijednosti instrumenata osiguranja iznosio manje od 1:3. U odnosu na zahtjev za odobrenjem kredita po kreditnoj kartici u iznosu od 200.000,00 kn prvostupanjski sud navodi da je taj zahtjev prvotno odbijen, a zatim je odobren, ali na iznos od 50.000,00 kn koji iznos je kasnije povećan na 100.000,00 kn. Za sve kredite predana su odgovarajuća sredstva osiguranja, a u sklopu toga i za kredit broj 105/2008 ugovor o financijskom nadzoru za koji se kontrola trošenja povjerava HPB Nekretninama.

31. Također, prvostupanjski sud se poziva i na iskaz svjedokinje HI koja je u odnosu na ugovor o kreditu 247/2006 istaknula da je TD Mini Parks International d.o.o. od početka isticalo da će kredit biti vraćen kada pronađu daljnjeg investitora jer je sveukupna vrijednost ovog projekta procijenjena na 300.000.000,00 do 400.000.000,00 eura kao i da pisma namjere koje je optuženi ZB dostavio nisu bila potpisana jer se po njegovom obrazloženju čekalo izdavanje lokacijske dozvole. Svjedokinja je osobno smatrala da je ocjena rizika ovog kredita negativna, iako je službeno ta ocjena od strane nadležnog sektora rizika istaknuta kao pozitivna, bazirana je isključivo na procjeni buduće vrijednosti nekretnine, a plasman je ocijenjen kao nadoknativ. Svjedok BE naveo je da su u kreditnom predmetu TD Mini Parks International d.o.o. istaknute sve prednosti i nedostaci, da se je jedan dio kredita izdvajao u depozit iz kojeg su plaćane kamate, naknade za kredit i troškovi business kartice, te da je od početka zamisao bila da HPB kreditira kupnju zemljišta i ishođenje potrebnih dozvola, a zatim po ishođenju dozvola projekt prodati i vratiti kredit Banci, a što je sve bilo i utvrđeno u kreditnom predmetu. Svjedok je naveo da

ovo trgovačko društvo nije imalo novčanih prihoda pa su sve obveze podmirivane iz kreditnih plasmana i naplata takvih kredita kod projektnog financiranja temeljila se na očekivanjima budućeg ostvarenja projekta jer je to uobičajeno u takvom financiranju. Sve do 2010. nije bilo potrebe za rezerviranjem ovog kredita jer nije bilo problema u otplati kredita niti kašnjenja, a projekt je podržavao i Grad Zagreb i neki ministri u Vladi Republike Hrvatske. Svjedok AD naveo je da se ovdje radilo o projektnom financiranju gdje je Banka trebala imati nadzor nad trošenjem sredstava pa je logično da je nadoknadivost plasmana ocijenjena obzirom na buduću vrijednost nekretnine, a naveo je i da je Banka kreditirala pripremu zemljišta za prodaju i funkcioniranje TD Mini Parks International d.o.o. tijekom trajanja projekta i očekivanu naplatu temeljila na prodaji tog zemljišta pa da ocjena kreditnog rizika nije mogla biti sačinjena na način kako je to propisano internim aktima, nego prema omjeru plasmana i buduće vrijednosti instrumenata osiguranja. Iz iskaza svjedoka BF i BD iz sektora upravljanja rizicima prvostupanjski sud pravilno zaključuje da se radilo o projektu koji je davao dobru perspektivu, a prilike su bile takve da se i nadalje očekivao rast cijena pa bi u budućoj perspektivi takav plasman bio održan na razini potpuno nadoknadivog, iako je omjer bio manji od propisanog u odnosu na 1:3. Iskazali su i da je Banka smatrala da se kredit može vratiti iz prodaje nekretnine. Svjedok KS je naveo da su HPB Nekretnine obavljale kontrolu namjenskog trošenja svih kreditnih sredstava, da je u konačnici za Banku bilo povoljnije odobriti reprogram odobrenih kredita jer se čekao pronalazak stranog investitora te donošenje urbanističkog plana. Svjedokinja LO je navela da je ovim kreditom financirana faza projekta koja je obuhvaćala kupovinu zemljišta, sređivanje dokumentacije i izvedbenih studija, pribavljanje raznih suglasnosti i idejnih projekata. Svjedoci KO, LO, DO, FG i NJ naveli su i da je pokojni ZB izložio svoj poslovni plan te donio pismo podrške Vlade Republike Hrvatske, Ministarstva gospodarstva te načelnika Madrida, ali da gradnja nije započeta zbog recesije. Prema vještakinji Blašković službeni početak krize bio je u srpnju 2007. kada je došlo do sloma tržišta drugorazrednih hipoteka u Americi, a kriza je vrhunac dosegla u rujnu 2008.

32. Nadalje, prvostupanjski sud pravilan zaključak o nedokazanosti kaznenopravne odgovornosti navedenih optuženika izvodi i iz iskaza svjedoka BV koji je potvrdio da su njegove projektne usluge plaćene upravo iz kreditnih sredstava HPB-a, a svjedoci VH, KF i KR potvrdili su da taj projekt nije zaživio zbog nastale krize. Svjedoci AL, AK i AJ, zaposlenici HPB nekretnine koji su radili na financijskoj kontroli namjenskog trošenja kreditnih sredstava, utvrdili su da je kreditnim plasmanima plaćeno zemljište, razvoj projekta, kamata i ostalih troškova, zakupa poslovnog prostora i troškova po business kartici u vidu plaćenih putovanja, ručkova i podizanja gotovine, no bilo je nemoguće kontrolirati je li pojedini ručak bio u službene svrhe ili ne. Također, djelatnici TD Žitnjak d.d. JU, ZU i HU naveli su da je kupoprodajna cijena zemljišta koju je to trgovačko društvo prodalo TD Mini Parks International d.o.o. plaćena iz kreditnih sredstava HPB-a.

33. Žalba u odnosu na ovu točku ističe, suprotno zaključcima prvostupanjskog suda, da uprava Banke nije postupala sukladno članku 73. Zakona o bankama jer se kreditna sposobnost TD Mini Parks International d.o.o. kao novoosnovanog društva nije mogla procijeniti sukladno pravilnicima Banke, vrijednost osiguranja u vrijeme odobrenja kredita nije bila adekvatna trženom omjeru hipotekarnih kredita, a izradu kreditne dokumentacije po principu *top-down* nalagao je viši management Banke u koordinaciji s upravom ili uprava neposredno, stvarajući samo privid provođenja

kreditnog procesa. Ističe se da je stoga pogrešan zaključak prvostupanjskog suda da pojačana bankarska aktivnost i agresivniji rast podrazumijeva i povećani rizik kao i da je pogrešan zaključak da je inkriminirano postupanje odraz poslovne politike uprave Banke, a ne radnja počinjenja kaznenih djela te da Banka nije bila "agresivno kreditno aktivna" prema svim građanima već samo prema onima s kojima se to dogovorila temeljem poznanstava i veza, što je u konačnici dovelo do kršenja pravila u korist onih koji su bili kreditno nesposobni.

34. Prvostupanjski sud navodi da iz iskaza vještakinja Blašković i Herceg proizlazi kako je kao garancija kredita ponuđeno pismo namjere potencijalnih investitora, koje prema mišljenju žalitelja nije dovoljno za odobrenje ovih kredita, no ovaj drugostupanjski sud smatra da cjelokupnu situaciju valja sagledavati i u svjetlu činjenice da je projekt bio podržan od strane Grada Zagreba i nekih ministara u Vladi Republike Hrvatske. S obzirom na navedeno te s obzirom na činjenicu da su sredstva dobivena kreditima utrošena upravo u realizaciju projekta (spomenuta kupnja zemljišta i izrada projekta), doista se ne može tvrditi da je pokojni ZB potaknuo optužene MS, PS i TS da mu isplatom kredita ostvare nepripadnu imovinsku korist. Optuženi članovi uprave Banke imali su dovoljno podataka temeljem kojih su mogli povjerovati da će kreditima financirati upravo spomenuti projekt, te su i u ovom slučaju, prema stavu ovog drugostupanjskog suda, postupali u dobroj vjeri. U pogledu ovih kredita, kao i u pogledu drugih inkriminiranih kredita, može se razmatrati stupanj rizičnosti, u koji se uprava Banke upustila pri njihovom odobrenju, no treba uputiti da projektna financiranja po prirodi stvari sadrže u sebi određen stupanj rizika. Rizično postupanje koje je utemeljeno na odgovarajućim prikupljenim podacima samo po sebi ipak ne dokazuje postojanje ovog kaznenog djela, tim više što je vidljivo na što je većina sredstva bila utrošena. Na opreznost Banke pri izdavanju kredita upućuje i utvrđenje prvostupanjskog suda da korisniku kredita nije odobren inicijalno traženi iznos od 9.000.000,00 eura već niži iznos od 6.800.000,00 eura i to po prijedlogu kreditnog odbora, od čega je iznos od 135.000,00 eura položen na ime depozita radi pokrića kamata, a jednako tako, odobren je upola niži limit po kreditnoj kartici od traženog. HPB nekretnine procijenile su trenutnu vrijednost zemljišta na iznos od 15.305.375,35 eura, a buduću na 20.660.906,72 eura. Prema toj budućoj vrijednosti odobren je kredit na iznos od 6.800.000,00 eura. Uprava Banke odbila je zamolbu za odobrenjem troškova po kreditnoj kartici u iznosu od 200.000,00 kn te je prvo odobren iznos limita od 50.000,00 kn, a zatim 2007. je taj iznos povišen na 100.000,00 kn, a plasman je ocijenjen u potpunosti nadoknadivim. Konačno, prvostupanjski sud pravilno zaključuje o ispravnosti poslovne odluke Banke da je oportunije odobriti i treći kredit 105/2008 kojim su zatvorene sve kreditne obveze po ranijim kreditima, u cilju ostvarenja projekta jer se čekalo donošenje urbanističkog plana koji je bio preduvjet za ishođenje lokacijske i građevinske dozvole i pronalaska investitora, nego krenuti u dugotrajni i neizvjesni postupak ovrhe u doba nastanka krize 2008. godine. Stoga ovaj drugostupanjski sud smatra da doista nije dokazano da bi optuženici počinili ovo kazneno djelo bez obzira što TD Mini Parks International d.o.o. nije priložilo odgovarajuća pisma namjere, bez obzira što su se sredstva kredita koristila za podmirenje svih obveza iz samog kredita, bez obzira što omjer kredita i ponuđenog osiguranja nikad nije bio 1:3, bez obzira što se kreditna sposobnost tog društva nije mogla procijeniti jer se radilo o novoosnovanom društvu te bez obzira što je odlučivanje išlo *top-down*. Naime, sami ovi nedostaci pri odobravanju kredita nisu dovoljni za zaključak da je uprava Banke postupala s ciljem da TD Mini Parks

International d.o.o. pribavi nepripadnu imovinsku korist, što proizlazi podrške državnih institucija koje je ovaj projekt imao, te činjenice da je projekt ocijenjen kao potpuno nadoknadiv, a radilo se o projektu koji je imao dobru perspektivu, ali da je dolazak nepredvidive globalne krize doveo do izostanka rezultata.

35. Nasuprot navedenim žalbenim navodima, ovaj drugostupanjski sud smatra da je prvostupanjski sud pravilno zaključio da niti u odnosu na ovo kazneno djelo nisu dokazani navodi optužbe. U tom smislu prvostupanjski sud pravilno navodi da su ovi krediti odobreni za izvođenje II faze projekta izgradnje tematskog parka, a koji projekt je bio podržan i od strane Vlade Republike Hrvatske i Ministarstva gospodarstva. Tijekom postupka prvostupanjski sud je utvrdio i da su sredstva dobivena kreditom utrošena upravo za realizaciju tog projekta, pri čemu je kredit odobren temeljem procjene buduće vrijednosti nekretnine, koja je naknadnom procjenom iz 2007. na spomenuti iznos od 20.666.906,72 eura, odnosno 152.890,709,76 kuna dodatno uvećana, ali i da je projekt propao uslijed krize koja je nastupila krajem 2008. Stoga prvostupanjski sud pravilno zaključuje da se ovakve poslovne odluke mogu ocijeniti kao dobre ili loše, no prema mišljenju ovog drugostupanjskog suda, za dokazanost navoda optužnice, navedeno postupanje uprave Banke ne može biti dovoljno za zaključak da je uprava postupala s izravnom ili neizravnom namjerom da pokojnom ZB pribavi protupravnu imovinsku korist budući je uprava Banke imala odgovarajuću osnovu za zaključiti da će projekt uspjeti pa je i u tom slučaju postupala u dobroj vjeri.

36. Iako se optužba u ovom predmetu prvenstveno temelji na tvrdnji da su optuženici MS, PS i TS počinili inkriminirana im kaznena djela na način da su postupali protivno citiranim odredbama Zakona o bankama, kao što je već navedeno, samo postupanje protivno tim odredbama nije dovoljno za zaključak o počinjenju inkriminiranih kaznenih djela. Naime, da bi počinjenje takvog djela bilo dokazano, potrebno je da je počinitelj, odnosno odgovorna osoba, uz povredu citiranih odredaba Zakona o bankama i uz povredu članka 252. ZTD-a postupa i s izravnom ili neizravnom namjerom, da sebi ili drugome pribavi protupravnu imovinsku korist, što u ovom slučaju doista nije dokazano. Prvostupanjski sud u tom smislu pravilno zaključuje da su optuženici MS, PS i TS u svakom pojedinom slučaju, a gledajući pojedinu skupinu kredita u cjelini koja zaokružuje pojedino projektno financiranje, imali opravdanog razloga za vjerovati da će ti projekti uspjeti te da će krediti biti vraćeni. Sama činjenica da su pojedini krediti u pojedinim segmentima odstupali od redovne ponude banke za te kredite nije dovoljna za zaključak o postojanju kaznenopravne odgovornosti. Jednako tako, činjenica da su AS odobravani nenamjenski krediti u iznosima koji višestruko nadilaze iznose koje je Banka po toj vrsti kredita isplaćivala drugim fizičkim osobama, ne predstavlja dokaz o počinjenju kaznenog djela jer je postojao opravdani razlog za isplatu takvih kredita i to u vidu financiranja spomenutog projekta. Posebno valja naglasiti da se odobravanje ovih kredita ne može sagledavati kroz prizmu kreditnog poslovanja banaka u današnje vrijeme, već *tempore criminis*, dakle u vrijeme u kojem su krediti odobravani, činjenicu da su tada osnivane nove pravne osobe kod kojih se iz tog razloga nije mogla provjeriti kreditna sposobnost, ali i činjenicu da je Banka tada tražila svoje mjesto na tržištu, za što su joj bili potrebni novi klijenti pa je po toj osnovi razumljivo da je banka te klijente nastojala privući povoljnijim uvjetima kreditiranja. Da je HPB, u vlasništvu Republike Hrvatske, u to vrijeme provodila politiku agresivnog rasta, zbog čega je realno bilo za očekivati povećani broj loših plasmana, potvrdili su svjedoci navedeni pod točkom 12.

obrazloženja presude. Sve navedeno, prema mišljenju ovog drugostupanjskog suda, ukazuje da su sve ove odluke uprave u odnosu na sva kaznena djela bile u dobroj vjeri. To dovodi do pravilnog zaključka prvostupanjskog suda da nije dokazano da bi optuženici, kao odgovorne osobe Banke počinili inkriminirana im kaznena djela, odnosno da bi ih optuženici AS, BS i NS potakli na počinjenje kaznenih djela.

37. U žalbi se osporavaju zaključci suda o postupanje Banke u dijelu koji se odnosi na projektno financiranje. Tako se u odnosu na kredit 5301724508, koji je odobren optuženom AS, obrazlaže da u obradi kredita nije sudjelovao sektor upravljanja rizikom, niti je postojala procjena isplativosti projekta, niti je Banka pratila aktivnosti vezane za projekt pa da se stoga ne može raditi o projektnom financiranju, već se radilo o nenamjenskom kreditu. Obrazlaže se da je time počinjena bitna povreda odredaba kaznenog postupka jer nalaz i mišljenje vještaka, zahtjev optuženog AS za odobrenjem kredita i ostali provedeni dokazi ne upućuju na to da bi se radilo o projektnom financiranju.

38. Nasuprot tome, ovaj drugostupanjski sud smatra da je prvostupanjski sud pravilno zaključio da se radilo o projektnom financiranju, bez obzira što su optuženom AS odobreni nenamjenski krediti. O tome da se radilo o jednom projektu optuženika AS, NS i njihovih trgovačkih društava iskazivao je svjedok FT iz sektora za gospodarstvo koji je ujedno naveo da se ove pojedine plasmane ne smije sagledavati pojedinačno već u cjelini, dok je svjedok ER, procjenitelj u HPB nekretnine naveo da je osobno bio na očevidu na nekretnini Šmidhen te da je sastavljena procjena tadašnjeg stanja nekretnine i procjena buduće vrijednosti po dovršetku tog projekta. Prema tome, očito je Banka percipirala ove kredite kao dio projektnog financiranja bez obzira na to što su bili odobreni nenamjenski krediti, koji prema mišljenju svjedoka LI ne bi spadali u projektno financiranje. Također, Banka je očito pratila aktivnosti vezane za projekt jer iz potvrde o procijenjenoj vrijednosti nekretnine sačinjene po HPB od 31. ožujka 2009. proizlazi da je utvrđena tržišna vrijednost nekretnine u vrijeme procjene, te da je ta revizija rađena u odnosu na procjenu HPB Nekretnine od 8. studenog 2007., a navedena je i očekivana buduća vrijednost nekretnine. Konačno, na ispravnost odobrenih kredita 5301724508 i 5301835740 upućuje i nadzor HNB-a u pogledu procijenjene vrijednosti nekretnina, kao što je to ranije navedeno.

39. Stoga nije u pravu žalitelj kada tvrdi da se u ovim slučajevima nije radilo o projektnom financiranju jer je iz obrazloženja prvostupanjskog suda razvidno da je Banka financirala razvoj određenih projekata u kojima je očekivala naplatu kredita od prihoda koje će projekt ostvariti, koristeći pritom imovinu projekta za osiguranje otplate, pri čemu se poduzimanjem daljnjih radnji povećava i tržišna vrijednost nekretnine koja je ujedno i sredstvo osiguranja plasmana te je Banka dužna pratiti i kontrolirati namjensko korištenje kreditnih sredstava.

40. U žalbi se osporava i vrijednost nekretnina koje su po pojedinim kreditima dane u zalog te se navodi da ti iznosi nisu dosegali odgovarajući omjer 1:1,3 iznosa kredita i vrijednosti instrumenata osiguranja, kao i da pojedine nekretnine nisu procijenjene po HPB nekretnine, već po privatnim vještacima korisnika kredita pa da uprava Banke, u svojstvu optuženika MS, PS i TS nije poduzimala nikakve radnje za realnu procjenu kreditnog rizika i zaštitu Banke. Ovaj drugostupanjski sud smatra da je i taj žalbeni navod neosnovan. Procjene koje su obavili vještaci po privatnom nalogu korisnika

kredita nisu, prema stanju spisa, dovedene u sumnju. Sama činjenica da su vještačenja u pojedinim kreditima obavili privatni vještaci također ne upućuje na zlonamjerno postupanje optuženika na štetu Banke, a niti na postupanje optuženika MS, PS i TS koje bi bilo protivno citiranim odredbama ZB-a, a koje bi upućivalo da je time uprava Banke nastojala pogodovati optuženim korisnicima kredita. To je vidljivo iz cjelokupne situacije i to od opravdanosti investicija pa do plaćanja kredita i pokušaja prisilne naplate.

41. Jednako tako, na osnovanost tvrdnji iz optužnice ne upućuje niti činjenica da navedeni omjer iznosa kredita i vrijednosti instrumenata osiguranja nije uvijek dosezao 1:1,3. Naime, iz ranije izloženog, razvidno je da je velika većina kreditnih zahtjeva bila ocijenjena kao naplativa, a oni koji nisu, odobreni su s ciljem nastojanja rješavanja postojećih kreditnih zaduženja, a ne s ciljem financijskog pogodovanja korisnika kredita koje bi bilo na štetu Banke. Tvrdnja žalitelja da je Banka prihvatila tuđe nekretnine u zalog pri odobrenju kredita optuženom AS te da se ne radi o prvoklasnim instrumentima plaćanja opovrgnute su kontrolom HNB-a po kreditnom plasmanu, 5301835740, a iz koje kontrole proizlazi da su plasmani osigurani adekvatnim instrumentima osiguranja koji temeljem procijenjene vrijednosti u cijelosti pokrivaju izloženost Banke kreditnom plasmanu po pojedinom riziku. U odnosu na kredit 5301894025 žalba ističe da je prihvaćena procjena vrijednosti nekretnina po vanjskom procjenitelju na viši iznos iako je HPB raspolagalo vlastitom procjenom vrijednosti tih nekretnina na zanemarivo mali iznos u odnosu na vrijednost kreditnog plasmana, no prvostupanjski sud se u odnosu na navedeni nesrazmjer pravilno poziva na iskaz spomenutog svjedoka DS iz sektora za gospodarstvo koji je naveo da se ove pojedine plasmane ne smije sagledavati pojedinačno već u cjelini jer bi se u protivnom moglo zaključiti da pojedini plasmani nisu adekvatno osigurani, pri čemu prvostupanjski sud zaključuje i da je Banka pri odobravanju kredita optuženom AS imala u vidu i buduću vrijednost nekretnina koja je potvrđena procjenom vrijednosti sačinjenom po HPB Nekretninama. Nadalje, vještakinje Petrović i Blašković navele su da je tek u odluci o klasifikaciji plasmana i izvanbilančnih obveza kreditnih institucija od 2. siječnja 2009. ("Narodne novine" broj 1/09.), važeće od 1. srpnja 2009. navedeno što se smatra adekvatnim instrumentom osiguranja naplate. Što se tiče kredita koji su ocijenjeni kao djelomično nadoknadivi, vještakinje navode da je HNB 2007. bila upoznata s tom činjenicom, kao i da su ti krediti potom odobreni s posebnom odlukom uprave Banke te da je HNB ukazao da se takve odluke uprave moraju posebno obrazlagati u pismenom obliku kako bi ih se moglo kvalitetnije pratiti, pa je prema tome, i odobravanje djelomično nadoknadivih kredita, prema mišljenju HNB-a, prihvatljivo.

42. Žalitelj ističe i da je kredit broj 5301724508 optuženom AS odobren u jedan dan, kao posljedica njegovog poznanstva s optuženicima MS, PS i TS, sve ranije navedene okolnosti koje su navedene u odnosu na odobrene kredite ne podupiru žalbeni navod da je kredit odobren isključivo kao posljedica poznanstva spomenutih optuženika.

43. Žalitelj također ističe da nije uobičajeno da se kamate i naknade plaćaju banci iz glavnice kredita kako je to naveo svjedok SD, no iz obrazloženja pobijane presude proizlazi da je svjedokinja KH, zaposlenica u sektoru nadzora i kontrole HNB-a, u odnosu na navedeno iskazala da takvih slučajeva ima i u drugim bankama i da takav način plasmana nije zabranjen, ali da to predstavlja svojevrsno upozorenje da je

takve kredite potrebno posebno pratiti. Svjedokinja je iskazala i da nije izričito propisana obveza banke da vodi listu plasmana odobrenih po posebnim odlukama uprave, ali da se u tom slučaju radi o nestandardiziranim odlukama koje su onda pod posebnim nadzorom te je iskazala i da su neke banke imale takve liste, a da neke nisu kao i da HNB nije Banci naložio, za razliku od nekih drugih banaka, da treba formirati takvu listu.

44. Žalba se osvrće i na proceduru kreditnog procesa te se ističe da je u Banci taj proces pogrešno postavljen *top – down* umjesto obrnuto te da prvostupanjski sud pogrešno navodi kako niti jedan od ispitanih svjedoka nije potvrdio da bi im bilo tko od članova uprave nalagao da upravi upućuju prijedloge za odobrenjem plasmana kao i da isti budu prolongirani. Žalba se u tom dijelu poziva na iskaze svjedoka IP, DP i FP i to u odnosu na kredite optuženika AS, DS, KS i LS te zaključuje da su ti optuženici sebi osigurali povlaštene kredite metodom kolokvijalnog naziva "veza" i "preporuka", zbog čega su dobili pogodnosti koje drugima nisu dostupne, a koje su Banku izlagale velikom riziku.

45. Međutim, prvostupanjski sud pravilno navodi nalaz i mišljenje vještakinje Blašković koja je objasnila da je Odlukom o ovlaštenjima u kreditnom poslovanju definirano da donošenje odluka pripada upravi, kreditnom odboru i ovlaštenim osobama, kao i da je u članku 5. te odluke propisano da uprava donosi odluke o svim pravnim poslovima kada po mišljenju sektora upravljanja rizicima plasman nije u potpunosti nadoknadiv, kao i u pogledu odobravanja od odstupanja od bilo kojeg od uvjeta iz odluke o programu, proizvodu, paketu ili od standardnih uvjeta banke. Vještakinja je navela i da HNB nije osporavala samu ovlast uprave da donosi posebne odluke, već proceduru odobravanja takvih plasmana u smislu neobrazloženosti takvih odluka kao i kasnije praćenje tih plasmana. Iz toga vještakinja zaključuje da je uprava mogla donositi odluke o odobravanju plasmana koji nije u potpunosti nadoknadiv, odnosno koji odstupa od standardnih uvjeta Banke. Stoga je ovaj drugostupanjski sud mišljenja da niti taj žalbeni navod nije osnovan. U odnosu na optuženike DS, KS i LS već je istaknuto da su njihovi krediti otplaćeni pa već ta činjenica govori da uprava Banke nije postupala u cilju da im pribavi protupravnu imovinsku korist u smislu da im odobri kredite koji ovi neće otplatiti. Odstupanja uvjeta tih kredita od redovne ponude Banke imalo je za cilj omogućiti kreditiranje spomenutih projekata pa je u tom smislu razumljivo da su i uvjeti kreditiranja bili povoljniji za takve korisnike kredita. Prema tome, ovaj drugostupanjski sud smatra nevažnim što je u pojedinim kreditima proces odobravanja kredita išao *top – down* umjesto obrnuto.

46. U žalbi se (kazneno djelo pod točkom 2. izreke) tvrdi da zaključci prvostupanjskog suda u pogledu postupanja optuženika MS, PS i TS vezano za iskazivanje dobiti i određivanje bonusa koji su im isplaćeni ne slijede u cijelosti iz nalaza i mišljenja vještakinje Blašković i Herceg. Navodi se da su vještakinje u odnosu na rezervacije navele da je Banka za svaku godinu donosila odluku o izdvajanjima za identificirane gubitke, čiji sastavni dio su tabele o pregledu ispravka plasmana. Navodi se i da su vještaci naveli da iz tih tabela nije moguće utvrditi pravilnosti ili metodologiju kojom bi se mogao provjeriti obračun rezervacija, odnosno da nedostaje transparentnost. Ističe se da je HNB 31. studenog 2008. naložio Banci da je dužna revidirati i unaprijediti postupke procjene iznosa nadoknadivosti plasmana te utvrđivanje sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova po

djelomično nadoknativim plasmanima kao i osigurati adekvatnu bazu podataka za praćenje i evidentiranje vrijednosti instrumenata osiguranja. Nadzorom od 31. ožujka 2009. HNB je utvrdio da Banka nije ažurirala podatke te da i dalje ne postoje izvještaji koji bi omogućili kvalitetnu informaciju o instrumentima osiguranja, niti je izvršena adekvatna procjena buduće očekivane naplate, a niti je Banka internim aktima propisala primjenu korektivnih faktora umanjenja vrijednosti nekretnine. Ističe se da je izravnim nadzorom utvrđeno da Banka izrađuje analizu klijenta isključivo prilikom odobravanja plasmana te kod prolongata istih, a kreditne analize ne izrađuju se redovito kako bi se imala potpuna informacija o klijentu, niti banka ima adekvatne podatke i procese nadzora nad odobrenim prolongatima i reprogramima, te da sektor upravljanja rizicima nije uključen u proces raspoređivanja plasmana. Navodi se da vještakinje nisu mogle izračunati korekcije rezervacija Banke u razdoblju 2006. do 2008. budući su nedostajali navedeni podaci pa su o pravilnosti iskazane dobiti mogli dati samo na temelju dokumentacije u spisu i dostupnih podataka. Žalba ističe da je manjkavost takvih baza podataka odgovornost uprave Banke, pa da su optuženicima MS, PS i TS navedene manjkavosti omogućile pogodovanje određenim klijentima Banke te skrivanje punih razmjera utjecaja inkriminiranih kredita i visine potrebnih rezervacija na iskazivanje dobiti Banke i posljedično određivanja njihovih bonusa, zbog čega je nova uprava izvršila dodatne ispravke vrijednosti po plasmanima koji su klasificirani u odgovarajuće rizične skupine i izvršene su rezervacije, a što je rezultiralo gubitkom od oko 450 milijuna kuna.

47. Žalba navodi i da je inkriminirano postupanje optuženika MS, PS i TS bilo protivno članku 27. Zakona o bankama, a što žalitelj zaključuje iz mišljenja vještakinje Herceg koja citira zapisnik HNB-a o izravnom nadzoru iz 2007. Prema tom zapisniku Banka treba organizirati sustav odobravanja kredita na način da su odluke Banke argumentirane u pisanom obliku sa svim relevantnim informacijama na temelju koji bi stručne službe naknadno mogle kvalitetnije pratiti i mjeriti izloženost kreditnom riziku, a kasnijim je nadzorom utvrđeno je da Banka ne postupa shodno tome.

48. Ovaj drugostupanjski sud smatra da iz spomenutog mišljenja vještakinje Herceg, na kojeg upućuje prvostupanjski sud, doista proizlazi da Banka nije imala internim aktima i pravilnicima transparentno reguliranu metodologiju umanjenja vrijednosti plasmana, niti je vodila adekvatne baze podataka za praćenje i evidentiranje vrijednosti instrumenata osiguranja, niti je imala razrađene kriterije utvrđivanja budućih novčanih priljeva s osnove djelomično nadoknativih plasmana i podatke o kontinuiranom praćenju dužnikovog financijskog stanja u inkriminiranom periodu, no iz tog mišljenja proizlazi da Banka općenito nije imala internim aktima i pravilnicima propisane adekvatne baze podataka, iz čega ovaj drugostupanjski sud zaključuje da se to nije odnosilo samo na inkriminirane kredite pa se stoga ne može tvrditi da je uprava Banke postupala na taj način samo u cilju počinjenja ovih kaznenih djela.

49. Prvostupanjski sud navodi da iz nalaza i mišljenja navedenih vještakinja proizlazi kako nije utvrđeno da bi dobit prije oporezivanja za 2006. i 2007. bila drugačija od one iskazane u redovitim izvješćima pa da je s obzirom na visinu dobiti bio ispunjen uvjet za isplatu bonusa upravi Banke. Vještaci su istaknuli i da inkriminirani plasmani i prolongati s posljedičnim ne vraćanjem po dospeljeću nisu u bitnom utjecali na likvidnost, kvalitetu aktive i visinu jamstvenog kapitala Banke, odnosno nisu rezultirali nemogućnošću održavanja stope adekvatnosti kapitala Banke od 12% u prethodnim

godinama i dokapitalizacijom Banke od 450 milijuna kuna u 2010. Vještakinje su navele i da su inkriminirani plasmani predstavljali 3,04% ukupnih bruto zajmova na 31. prosinca 2008, a rezervacije po tim plasmanima 7,44% ukupnih rezervacija za zajmove komitentima u 2008. pa da inkriminirani plasmani nisu mogli u bitnome utjecati na pogoršanje aktive. Po kreditima TD Intermedia Public d.o.o. 296/2006 i 147/2006, te plasmanu TD Fantazija 109/2006, te plasmanima TD Virus d.o.o i Sudus d.o.o. Banka je na 31. prosinca izvršila rezervacije, a u odnosu na TD Virus d.o.o. izvršena je rezervacija i na 31. prosinca 2007. Osim navedenog nalaza i mišljenja, prvostupanjski sud navodi i spomenute rezultate nadzora HNB-a, ali i revizorska izvješća KPMG-a u periodu od 2005. do 2008. iz kojih proizlazi da nekonsolidirani financijski izvještaji HPB-a pružaju istinit i vjeran prikaz financijskog položaja Banke, realne i objektivne rezultate poslovanja i novčarskih tokova sukladno zakonskim računovodstvenim okvirom, pri čemu gubici od umanjenja vrijednosti zajmova za 2008. nemaju učinak na kapital i rezerve Banke. Stoga je prvostupanjski sud pravilno zaključio da nije dokazano da bi optuženici MS, PS i TS poslovanje Banke neosnovano prikazali uspješnijim te da bi im na osnovi lažno iskazane dobiti bile neosnovano izvršene isplate bonusa u iznosima navedenim pod točkom 2. presude.

50. Žalba ističe (kazneno djelo pod točkom 1. izreke) da je prvostupanjski sud netočno zaključio da iz optužnice pogrešno proizlazi da su se optuženi MS, PS i TS prethodno udružili i organizirali radi počinjenja ovih kaznenih djela na koji način su unaprijed stvorili plan i namjeru počinjenja istih, što upućuje na činjenicu da je njihova svijest, volja i htijenje već stvorena potpuno autonomno i ne ovisi o radnji poticanja, dok se radnja poticanja može poduzeti jedino ako se kod počinitelja stvori svijest i volja na počinjenje kaznenih djela. Nasuprot tome, žalba ističe da je takav zaključak pogrešan jer bi to značilo da poticatelji kazneno ne odgovaraju jer su se počinitelji i onako odlučili baviti tom vrstom kriminala, kao primjerice utajom poreza, ubojstvima, iznudama i slično.

51. Međutim, prema stavu ovog drugostupanjskog suda, ne radi se o pitanju teorijske naravi koje bi bilo primjenjivo u svakom slučaju, već se radi o pitanju koje je primjenjivo samo na konkretan slučaj. U tom smislu prvostupanjski sud pravilno utvrđuje da je netočno da bi se optuženici MS, PS i TS udružili na način da kao odgovorne osobe zlouporabe svoj položaj te pri tome drugome, na štetu Banke, pribave protupravnu imovinsku korist jer da radnja poticanja može biti poduzeta jedino i samo na način da kod počinitelj stvori svijest i volju na počinjenje kaznenih djela. Ovaj drugostupanjski sud smatra da je prvostupanjskom presudom pravilno utvrđeno da nije dokazano da bi optuženici MS, PS i TS počinili osnovno kazneno djelo iz članka 337. stavaka 1. i 2. KZ/97., odnosno da bi ih optuženici AS, DS, KS, BS, NS i pokojni ZB potaknuli na počinjenje tog kaznenog djela pa se onda ne može govoriti niti o počinjenju kaznenog djela iz članka 333. stavka 1. KZ/97.

52. U odnosu na NB (kazneno djelo pod točkom 1. izreke) žalitelj navodi da je optuženi NB nedvojbeno bio direktor i jedini ovlaštenik raspolaganja novcem s računa trgovačkog društva AXA NEKRETNINE d.o.o. Ističe se da je TD Mini Parks International d.o.o. Zagreb jedini osnivač društva HOLCRO PROJECT DEVELOPMENT GROUP S.L. koja nije bila aktivna od 1. siječnja 2008. U korist navedenog društva vršene su uplate inkriminiranog kredita HPB-a, da bi potom to društvo vratilo taj iznos u Republiku Hrvatsku na račun društva AXA NEKRETNINE

d.o.o. Navodi se da je optuženom NB bila poznata vlasnička društva i uloga društva HOLCRO PROJECT DEVELOPMENT GROUP S.L. S računa AXA NEKRETNINE d.o.o. je potom optuženi NB, po uplati inozemne novčane doznake u iznosu od 7.155.487,49 kn na žiro račun tog društva poduzeo niz transakcija, prema navodima žalbe, radi prikrivanja nezakonitog porijekla stvarnog izvorišta novčanih sredstava.

53. Međutim, prvostupanjski sud je pravilno zaključio da nije dokazano da bi optuženi NB prikrivao pravi izvor novca, niti da bi bio svjestan porijekla novca, niti znao da bi novac od kredita bio pribavljen kaznenim djelom, a u konačnici nije niti dokazano da bi bilo počinjeno kazneno djelo pod točkom 7. izreke koje je prema navodima optužnice bilo izvor sredstava za počinjenje kaznenog djela pod točkom 8. izreke presude. Pri tome prvostupanjski sud pravilno zaključuje da je samo pokojni ZB sudjelovao u realizaciji projekta tematskog parka te u radnjama koje su prethodile odobravanju kreditnih plasmana HPB-a, kako je samo on osnovao TD HOLCRO PROJECT DEVELOPMENT GROUP S.L., kako su samo po njegovom nalogu novčana sredstava iz isplaćenih kredita transferirana za tuzemna plaćanja zemljišta i inozemna plaćanja trgovačkim društvima pod točkom 8. izreke i pojedinim fizičkim osobama, poput arhitekta JL za izradu projekta te kako je samo pokojni NB od UI zatražio da potpiše kao zajmoprimatelj ugovor o zajmu novca kojeg je od njega preuzeo s TD AXA NEKRETNINE d.o.o., iako stvarnog zajma nije bilo. Pravilan je i zaključak prvostupanjskog suda da saznanje o uplati inozemne novčane doznake u iznosu 7.155.487,49 kn na žiro račun TD AXA NEKRETNINE d.o.o. te pojedine isplate navedene u optužnici nisu dostatne za zaključak o dokazanosti navoda ove točke optužnice.

54. Kako ispitivanjem pobijane presude, na temelju članka 476. stavka 1. točke 1. i 2. ZKP/08., nisu utvrđene bitne postupovne povrede na koje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti, a niti je na štetu optuženika povrijeđen kazneni zakon, na temelju članka 482. ZKP/08. odlučeno je kao u izreci.

U Zagrebu 26. veljače 2025.

Predsjednik vijeća:
Tomislav Juriša, v.r.